

man kan faa Plads til flere sindsyge. Ja, var det i Virkeligheden det, Lovforslaget gif ud paa, saa vilde jeg sige ligesom den ærede første Taler: Det er en Opgave, som Staten ikke kan undrage sig, Staten maa der træde hjælpende til efter bedste Evne. Men det er i Virkeligheden — jeg havde nær sagt slet ikke Tilfælde, men det vil jeg dog ikke sige — men det er i alt Fald kun Tilfældet i en saa ubetydelig Grad, at det næsten er et underordnet Spørgsmaal i den Sag, der her ligger for. Paa Vordingborg Sindsygeanstalt er der for Tiden 460 Patienter. Nu siges det i Anmærkningerne, at der kan godt gøres Plads til 480 Patienter, og at denne Forandring af Anstalten kan foretages, uden at det koster Staten noget særligt, idet Udgiften kan afholdes af den almindelige Vedligeholdelseskonto. Der kan altsaa staves Plads til 480 Patienter. Men nu gaar Lovforslaget ud paa, at der paa selve Sindsygeanstalten kun skal staves Plads til 480, og slet ikke til flere. Det er det hele, der forlanges. Deraf følger, at Bevillingen skal paa 90,000 Kr. nær bruges til det, som den højtærede Minister kaldte Udenomsbequemmeligheder, det vil altsaa med andre Ord sige, at 255,287 Kr. skulle bruges til Udenomsbequemmeligheder ved Vordingborg Sindsygeanstalt. Hvordan disse Udenomsbequemmeligheder ere for Tiden, har jeg selvfølgelig ingen Mening om; jeg mangler det personlige Kendskab til de Forhold, som er nødvendigt for at kunne dømme om dem. Men det lyder noget stort, og den højtærede Minister maa virkelig ikke forandre sig over, at man falder lidt i Forbavselse over, at et saa stort Beløb skal anvendes til Udenomsbequemmeligheder ved en Sindsygeanstalt. Det er en ny Økonomisk, ny Funktionærholiger og Gartnerbolig o. s. v., som det skal anvendes til. Ja, maaste det tiltrænges; men jeg tror endda, at man kan trække en ordentlig Part fra.

Det eneste ny, der gaar ud over det, som jeg nu har nævnt, er dette, at der skal oprettes en Aulsgaard, en Gaard, som enhver anden Aulsgaard her i Landet, og til den skal man sende en 20, maaste med Tiden flere, men foreløbig kun en 20—30 Patienter. Det er jo kun 500, vi skulle op til. Paa hvilken Maade denne Aulsgaard skal drives som Helbredelsesanstalt, findes der intet om. Der

siges kun i Almindelighed, at Skift er Skift og Brug i Udlandet, og det meget ærede Medlem for Afsens (Berntsen) var aldeles betaget af, at vi ogsaa her i Landet paa dette Omraade skulde efterligne Udlandet. Det er godt at efterligne Udlandet, hvor det er noget godt, Udlandet har, og det kan ogsaa godt være, at det er noget godt, som Udlandet har i den Retning; at de saakaldte Agerdyrkningskolonier, som paa en vis Maade ere satte i Forbindelse med Sindsygeanstalterne, er noget, som vi bør efterligne. Men et er klart, nemlig at disse Kolonier ikke efterlignes ved det her foreslaede. Det er, saa vidt man kan se, en almindelig Bondegård, hvor der kommer en Bestyrer, hvor der bliver Vægetilsyn, og hvorhen man sender 20 af de stikkeligste af de sindsyge. Det er noget helt andet end det, som er Skift og Brug i Udlandet. Jeg kender i alt Fald intet Tilfælde af den Bestaffenhed som det, der her foreslaas.

Det var kun disse korte Bemærkninger, jeg vilde fremsætte. Sagen foreligger jo i Virkeligheden saa lidt opløst, som det overhovedet er muligt ved en Sag af en saadan Bestaffenhed som denne. Jeg har derfor fundet det tidsvarende at henlede det ærede eventuelle Udvalgs Opmærksomhed paa, at over for dette Lovforslag og særlig over for Direktionens Indstilling er det ikke af Bøjen at øve en saa skarp og saglig Kritik, som det overhovedet er muligt.

Berntsen: Det er en Misforstaaelse, naar den sidste ærede Taler har forstået mine Ord saaledes, som om jeg var særlig betagen af, at man i Udlandet har knyttet Landbrugskolonier til de bestaaende Sindsygeanstalter. Jeg finder kun, at det er ret naturligt, at man i et Land som vort, hvor Agerbruget er Hovederhvervet, ogsaa kan være i Stand til at bestæftige sindsyge Patienter paa vore Sindsygeanstalter med Landbrug. Det er dog sikkert, at der er mange Landbrugere, der ere Patienter paa disse Anstalter. Forholdet er jo heldigvis ikke mere her i Landet, som det tidligere har været mellem Almuen, at man ved en sindsyge forstod en, der var forhekset eller besat af en ond Aand. Man er heldigvis kommen til Forstaaelse af, at Sindsygdом er en Sygdом. Det er derfor ikke længer saa